

Európa vezető életbiztosítója

I. A TKM mutatóhoz kapcsolódó kérdések:

Mi az a TKM és mit mutat?

1. A TKM (Teljes Költségmutató) a rendszeres és egyszeri díjas befektetési egységekhez kötött életbiztosítási termékek (unit-linked) esetén azt mutatja meg, hogy mekkora feltételezett hozamot kell elérni a biztosításhoz választott eszközalapoknak ahhoz, hogy a nominális lejárat összeg legalább a befizetett díjak szintjét elérje lejáratkor (egész életre szóló termékek esetében a 20. évben történő visszavásárlás) pillanatában.

2. Azaz, azt mutatja meg, hogy a hozam mekkora része „vész el” az év folyamán felmerülő költségek miatt.

3. A TKM mutató egy, az ügyfelek érdekeit szolgáló, egyszerű mutató, amely egyetlen szám segítségével fejezi ki az adott biztosítás költségeit.

Pl.: a TKM 3,4% azt jelenti, hogy a tartam alatt 3,4%-os éves hozam mellett kapja vissza ügyfelünk a befizetett díjait.

Mi a TKM bevezetésének a célja?

A TKM bevezetésével a biztosítási szakma célja alapvetően a unit-linked termékek átláthatóságának és összehasonlíthatóságának növelése. Az egységes mutató révén a különböző biztosítók által kínált termékek költségszintje – egy meghatározott paraméterekkel bíró példára – könnyebben összehasonlíthatóvá válik. Ez hozzásegíti az ügyfeleket ahhoz, hogy méginkább megalapozott, informált döntést hozzanak a biztosítási termék megvásárlásakor.

Milyen módon számítják ki a TKM-et?

A TKM mutatót a mindenkori unit linked biztosítási piaci átlagszerződést a lehető legjobban megközelítő típuspéldán keresztül számítják ki. A modell kizárólag a szerződési feltételek szerinti kötelezően választandó biztosítási kockázatok díját veszi költségként figyelembe, és biztosítási piaci átlagdíjjal kalkulál.

A típuspélda a következő paramétereket veszi alapul:

1. a biztosított 35 éves férfi,

2. a biztosítás időtartama 10-15-20 év (mindháromra el kell végezni a kalkulációt),
(egyszeri díjasoknál: 5-10-20 év, egész életre szóló biztosítások esetén 20 év)

3. a díjfizetés gyakorisága éves, a fizetés csoportos beszedéssel (banki levonással) történik.

A TKM érték szerződés szerinti teljesítést feltételez, azaz a szerződés az előre meghatározott tartam előtt nem kerül visszavásárlásra, díjmentesítésre, vagy egyéb módon (pl. biztosítási szolgáltatás következtében) nem szűnik meg, a díjfizetések esedékesség szerint történnek.

Milyen költségeket tartalmaz a TKM számítás?

A TKM számítás figyelembe vesz valamennyi lehetséges költséget, ami csökkenti az ügyfél befektetési eredményét.

A TKM tartalmazza:

- A vagyonkezelési díjat (ide tartoznak: az eszközalapok költsége, a befektetési jegyek vagyonkezelési díja, egyéb költséglevonások). Amennyiben az adott társaság eszközalap- illetve mögöttes alap kezelési díjai eltérnek a különböző eszközalapok esetében, akkor egy minimum-maximum tartomány kerül meghatározásra. A vagyonkezelési költségek esetében a TKM mutató két szintig nyúl vissza, vagyis figyelembe veszi az eszközalapok költségét és az eszközalapokban lévő befektetési eszközökből annak kezelője vagy kibocsátója által elvont költségeket.
- A szerződésbe kötelezően beépített kockázati élet- és vagy balesetbiztosítás költségeit. A nagyobb kockázati tartalom – magasabb értékű biztosítási fedezet – tehát magasabb TKM-et fog eredményezni.
- Mind a szerzési, mind a fenntartási költségeket, és minden fix (adminisztratív jellegű) és változó költséget.

Milyen költségeket nem tartalmaz a TKM?

Mivel az értékkövetés mértékét a tartam során a kötelezően indexálódó termékek kivételével nem lehet előre jelezni, ezért a TKM nem tartalmazza a tartam alatt az értékkövetés százalékaival növelt költségek emelkedéséből származó változást. Nem tartalmazza továbbá a befektetési alapok közötti átváltások költségét sem.

Mekkorák a figyelembe nem vett költségek?

A költségek termék- és szolgáltatás függőek, a biztosítás szabályzatában megjelöltek szerint, általános mértéket emiatt nem lehet mondani.

Miért nem mutatja ki a TKM elkülönítetten a termék jutalékterhelését?

A TKM mutató bevezetésének az is célja, hogy valamennyi költséget bemutassuk az ügyfélnek, és ne csak a szerzési jutalékokra korlátozzuk a magasabb transzparenciát. A kizárólag jutalékokra fókuszáló megoldás akár megtévesztő is lehetne, hiszen az ügyfél jóhiszeműen azt is gondolhatja, hogy a jutalékon felül egyéb költség már nem is terheli az adott szerződést. Továbbá, csatorna semleges megoldást kizárólag a valamennyi költséget (beleértve a jutalékokat is) magában foglaló mutató jelent, ennek alkalmazása révén egyik értékesítési csatorna sem kerül hátrányba a többihez képest.

Könnyen belátható, hogy a jutalék csak egy költségelem a sok közül, ami önmagában nem érdekli az ügyfelet, hiszen számára a lényegi kérdés az, hogy a felmerülő összes költség mennyiben rontja a befektetésének értékét, tehát mennyi az adott terméken az „árás”. Az összes költséget együttesen figyelembe vevő TKM azt mutatja meg, hogy az ügyfél mennyivel drágábban jut hozzá az adott befektetési termékhez azáltal, hogy azt egy biztosítás keretében vásárolja meg, és nem pld. közvetlenül egy befektetési alapnál.

Változhat-e időközben a TKM mutató?

A már megkötött, TKM körbe tartozó életbiztosítási szerződések esetében a TKM nem kerül újra kiszámításra.

A TKM-körbe tartozó termékek esetén, amennyiben a Biztosító változtat az induláskor feltételezett költségeken, akkor soron kívül újra kell számolni a TKM mutatót és azt a Biztosító 15 napon belül köteles korrigálni illetve korrigálni a Szövetség és a társaság Internetes honlapján. A változásokat az ügyfél számára átadandó dokumentumokon is át kell vezetni.

Bármely UL költségmutatóra alkalmazható a TKM elnevezés?

A TKM elnevezés csak abban az esetben alkalmazható, amennyiben az a Szabályzatban rögzített módon, az adott típuspéldára kerül kiszámításra. Ettől eltérő alkalmazás a szabályzat megszegésének tekintendő. Amennyiben tehát egy biztosító másféle módon, vagy egy konkrét szerződésre vonatkozóan számol költségmutatót, arra nem alkalmazható a TKM elnevezés.

II. A TKM gyakorlati alkalmazására vonatkozó kérdések:

Milyen termékekre vonatkozik a TKM?

A TKM számítási kötelezettség kiterjed minden, rendszeres és egyszeri díjas befektetési egységekhez kötött életbiztosítási termékre (unit linked), amelyet a Biztosító fogyasztók széles köre számára értékesít.

Mi nem számít széles körben értékesített terméknek?

Nem számítanak széles fogyasztói körben értékesített terméknek például a leendő ügyfél (szerződő) által meghatározott és saját egyedi igényekre kialakított, a tenderre benyújtott, továbbá pályázatra kidolgozott termékek, amelyekre szintén nem terjed ki a TKM számítás kötelezettsége.

A vonatkozó termékek körének meghatározását ki dönti el?

Tekintettel arra, hogy az érintett termékek köre egzakt, taxatív formában nem határozható meg, ezért a TKM Bizottság bármely Biztosító kérésére megvizsgálhatja, hogy egy értékesített, vagy értékesítésre szánt termék széles fogyasztói körben értékesítettnek tekinthető-e. Amennyiben a termék annak minősül, úgy a terméket forgalmazó vagy forgalmazni kívánó Biztosító a jelen szabályozás szerint kell eljárjon.

Minden unit-linked életbiztosításra számolnak kötelezően TKM-et?

Amennyiben a konkrét termék a befizetett díjak összegénél magasabb, vagy azzal egyenlő kifizetést garantál (tőke- és hozamgarantált termékek, illetőleg tőke- és hozamvédett termékek), akkor a Biztosítók nem számolnak TKM mutatót.

Miért csak adott biztosítások körére terjed ki a TKM számítás?

A befektetési egységekhez kötött életbiztosítások díja – mint ahogy a nevük is mutatja – azon túl, hogy általában mérsékelt szintű biztosítási védelem kockázati díját fedezik, tartalmazznak befektetési díjrészt. A tapasztalat az, hogy az eltérő költségszerkezetek miatt az ügyfelek számára nehezen átlátható, hogy a díj mekkora része kerül befektetésre. A TKM mutató ezen összehasonlításban segít, ugyanez pl. a tisztán kockázati termékek esetében nem értelmezhető, hiszen ezek a biztosítások a tartam végén kifizetés nélkül szűnnek meg, a díj teljes egészében a tartam alatt a kockázatok fedezésére szolgál. Nem vonatkozik továbbá a TKM alkalmazása az ún. hagyományos és az azokhoz kötődő kiegészítő biztosításokra, hiszen ezen biztosítási termékek sajátossága az, hogy mind a fizetendő díj, mind a lejárat (garantált) szolgáltatás és a visszavásárlási érték ismert az ügyfél előtt már a szerződéskötés előtt. Ezek ismeretében az ügyfél felelős döntést hozhat, vagyis minden szükséges információ a rendelkezésére áll annak mérlegeléséhez, hogy milyen szolgáltatást kap pénzéért a biztosítótól.

Tervezik-e, hogy a többi termékre is bevezetik a TKM -et?

Bízunk abban, hogy a TKM kellő átláthatóságot teremt a UL életbiztosítások piacán és hozzásegíti az ügyfeleket ahhoz, hogy minél megalapozottabb döntést hozzanak. Egy jól működő rendszer természetesen kamatoztatható a továbbiakban is, de egyelőre nem tervezzük a mutató kiterjesztését a többi termékre.

Miért jó, ha tudom a TKM értékeket?

Ezt azért fontos tudni, mert így a várható befektetési értéket a felmerülő költségekkel jobban össze lehet vetni, a típuspéldák segítségével pedig a magyar életbiztosítási piacon kínált biztosítások költség szintje könnyebben összehasonlíthatóvá válik.

A termékeknél feltüntetett TKM értékek vonatkoznak az egyes szerződésekre is?

A TKM mutató NEM a megvásárolni kívánt konkrét szerződéssel kapcsolatban ad pontos képet a költségekről, hanem megközelítő tájékoztatást nyújt az adott termékkel kapcsolatos költségekről, amelyek természetesen a szerződés egyedi paramétereire tekintettel akár lényegesen (akár pozitív akár negatív irányban) is eltérhetnek a közölt TKM-től.

Miért nem az egyes szerződésekre vonatkozó TKM-et mutatják ki?

A TKM bevezetésének célja, hogy az ügyfelek számára összehasonlíthatóvá tegye a különböző unit-linked termékeket. Ezt csak úgy tudja megtenni, hogy „közös nevezőre” hozza ezeket (típuspélda) és ezekre vonatkozóan kéri a TKM számításokat a különböző társaságoktól. Ezek alapján tájékozódhat az ügyfél a társaságok költségszintjeiről.

Miért térhet el a terméknél feltüntetett TKM és az én saját költségmutatóm?

A termékeknél feltüntetett TKM az átlag UL életbiztosítási piaci értékeket megközelítő modellel (kötelező kockázat, piaci átlagdíj, adott korú biztosított) számol. Az egyes szerződéseknél a biztosítási szolgáltatások köre és a biztosítási díj is jelentősen eltérhet, ami miatt lényegesen különbözhet az adott szerződés költségmutatója a közölt TKM értéktől. Hatással van továbbá a TKM mutató értékére a konkrét szerződés választott futamideje is.

Hogyan tudhatom meg a saját szerződésekre vonatkozó költségmutatót?

Egyedi, a szerződésre vonatkozó TKM mutató számolására nem vonatkozik a TKM Szabályzat, ettől függetlenül elképzelhető olyan cégszintű döntés, amely során az adott Biztosító tájékoztatása tartalmazza majd ezt a mutatót.

Megtagadhatja-e a biztosítóm, hogy kérésemre kiszámolja az egyedi szerződésekre vonatkozó költségmutatót?

A TKM Szabályzat nem kötelezi a biztosítókat egyedi szerződésekre vonatkozó költségmutató kiszámítására. Az ezzel kapcsolatos döntés tehát teljes mértékben az adott biztosító üzleti kompetenciájába tartozik.

Hogyan ismerheti meg Ön a TKM-et és tudhat meg egyéb információkat a szerződés aláírása előtt?

A TKM önszabályozáshoz csatlakozó biztosítók kötelezően vállalják, hogy a TKM értékeket még az ajánlati szakaszban az ügyfelek tudomására hozzák az ügyféltájékoztató részeként, továbbá elérhetővé teszik saját honlapjukon. A TKM értékek a Mabisz honlapján is elérhetőek lesznek.

III. Az ajánlatok összehasonlíthatóságára vonatkozó kérdések:

Hogyan tudom összehasonlítani az egyes termékeket? Ahol kisebb a TKM, ott biztosan alacsonyabbak a költségek is?

A „közös nevező” miatt az alacsonyabb TKM érték alacsonyabb költséget is jelent az adott példaszervződésnél. Mivel azonban a költségek része a kockázati fedezet díja, érdemes a Biztosító által vállalt kockázati fedezet jellegét (baleseti vagy élet, esetleges további elemek) mértékét is figyelembe venni.

Mire figyelünk még, mielőtt döntést hozunk?

A TKM mutató fontos, de nem az egyetlen lényeges pontja a befektetési egységekhez kötött életbiztosításoknak. Nem elhanyagolható szempont a konkrét ajánlatban szereplő biztosítási fedezet jellege (baleseti vagy életbiztosítási) és nagysága, ami a biztosítási fedezetet adja. Mivel hosszú távú megtakarításokról szól a biztosítás, ezért sokat számít az, hogy mennyire lehet adott esetben likvid a szerződés, milyen addicionális előnyöket kínál a társaság az ügyféligények kiszolgálásában (pl. befektetések online átcsoportosításának lehetősége), milyen kiegészítő fedezetekkel bővíthető adott esetben a biztosítás, röviden: hogy a termék mennyire testreszabható.

IV. A TKM várható hatásaira vonatkozó kérdések:

Mit vár a biztosítási szakma a TKM bevezetésétől?

A TKM bevezetésével a biztosítási szakma célja, hogy kellő átláthatóságot teremtsen a UL életbiztosítások piacán. A TKM mutató segítségével az egyes társaságok UL életbiztosítási termékeinek költség szintje összehasonlíthatóvá válik, ezáltal az ügyfelek megalapozottabb döntést hozhatnak a biztosítási termékek vásárlásakor.

Milyen hatása lesz a TKM-nek a biztosítási piacra?

A TKM bevezetése több irányból is tisztíthatja a képet a biztosítási piacon. Egyrészt a fogyasztói igények várhatóan az alacsonyabb költség szintű termékek / szereplők irányába mozdulnak majd, így a kiugróan magas költség szintű termékek kiesnek. Rövid távon – piacszerzési céllal – ugyan elképzelhető a költségek „bújtatása”, de ez hosszútávon nem finanszírozható. Ez tendenciájában elindíthat egy valós átlagköltség-csökkenést.

Másrészt, a rövidebb tartamú szerződéseknél nagyobb lesz a mutató értéke, így az sem kizárt, hogy a hosszabb futamidők felé tolódik el a piaci átlag tartam.

EU konform-e a TKM mutató?

A UL biztosítások költség szintjének ilyen módon történő kimutatása jelenleg megelőzi az általános európai elvárásokat és a gyakorlatot. Az egyes országokban (pl.: Hollandiában, Nagy Britanniában, Ausztriában) ugyan vannak hasonló kezdeményezések a költségtranszparencia megteremtésére, de a reális összehasonlítást az eltérő piaci környezet (angolszász típusú pénzügyi közvetítői rendszer, pénzügyi kultúra fejlettsége közti különbségek) sem igazán teszi lehetővé. Összességében elmondhatjuk, hogy a TKM mutató alkalmazása progresszív fejlemény az európai átlagmegoldást tekintve.

V. A biztosítói önszabályozásra vonatkozó kérdések:

Mi a célja a biztosítói önszabályozásnak?

Az önszabályozással a biztosítási szakma célja, hogy növelje az ügyfelek iparágba vetett bizalmát és demonstrálja a szakma elkötelezettségét a fogyasztók érdekeinek szem előtt tartására.

Miért volt szükség az önszabályozásra?

A kormányzat, a felügyelet, és a fogyasztók felől érkező jelzésekre reagálva fogalmazta meg a biztosítási szakma a szektor transzparenciájának növelésére vonatkozó szándékát.

Milyen előnye van az önszabályozásnak a jogszabályi előíráshoz képest?

Az önszabályozás, és ezáltal az ügyfélközpontúság hangsúlyozása erősítheti a bizalmat és javíthatja a biztosítási piac megítélését.

A piaci folyamatokba való direkt, jogszabályok útján való beavatkozás sokszor ellentétes hatást vált ki a piaci szereplőkből. Az önszabályozásban való részvétel saját döntés alapján születik, így annak betartása is jóval nagyobb elkötelezettséget jelent.

Milyen hátránya van az önszabályozásnak a jogszabályi előíráshoz képest?

Az önszabályozáshoz való csatlakozás önkéntes, így az abban lefektetett előírások csak azok részére kötelezőek, akik csatlakoztak.

A biztosítók jelen együttműködése felvethet-e versenyjogi aggályokat?

A MABISZ-on belül megvalósuló önszabályozás a biztosítók meggyőződése szerint messzemenően a fogyasztók érdekeit szolgálja azáltal, hogy átláthatóvá és összehasonlíthatóvá teszi a UL termékek költségszintjét, ezáltal ösztönzi a biztosítók közötti versenyt. A Szövetség mindazonáltal a munkák során folyamatosan konzultált versenyjogi szakértőkkel arra törekedve, hogy transzparens és átlátható folyamatot alakítson ki, ahol az ellenőrzési folyamat során csak olyan adatok kerülnek bevonásra, amelyek a feltételekben szerepelnek, tehát publikusak, illetőleg amelyek semmilyen módon nem alkalmasak arra, hogy a biztosítók az árakat egyeztessék. A Szövetség a versenyjogi szempontoknak is megfelelő szabályozás érdekében a GVH-val is konzultál (ez pillanatnyilag még folyamatban van.)

Mi a PSZÁF szerepe a folyamatban?

Lévén szó szakmai önszabályozásról, a Felügyeletnek formális feladatai nincsenek a folyamatban. A Szövetség ugyanakkor az előkészítő munkák során folyamatosan konzultált a piac szakmai felügyeletét ellátó szervezet (PSZÁF) illetékes szakembereivel, annak érdekében, hogy a fogyasztók érdeke megfelelő módon megjelenítésre kerüljön. A későbbiek során is a Szabályzat arra kötelezi a Szövetséget, hogy a tervezett változtatásokat előzetesen egyeztesse a Felügyelettel, illetőleg az esetleges szabálysértéseket jelentse a PSZÁF felé.

VI. A csatlakozásra vonatkozó kérdések:

Kik csatlakoztak az önszabályozáshoz?

A szabályozáshoz önkéntes alapon csatlakozhat minden, a Magyar Köztársaság területén biztosítási tevékenységet engedéllyel végző biztosító, szervezeti formától és MABISZ tagságtól függetlenül.

Hogyan lehet csatlakozni az önszabályozáshoz?

A csatlakozási szándékot a MABISZ főtitkárának kell jelezni. A csatlakozás nyilatkozat formájában (TKM Charta) történik, melyben a csatlakozó biztosítón hivatalosan deklarálja csatlakozási szándékát a MABISZ TKM önszabályozáshoz. A cégszerűen aláírt csatlakozó nyilatkozatokat a Szövetség nyilvántartásba veszi és azokat dokumentációs rendszerében megőrzi. A Mabisz folyamatosan tájékoztatja a PSZÁF-ot az önszabályozásban résztvevők köréről és a változásokról.

Hol lehet utánanézni annak, hogy egy biztosító csatlakozott-e az önszabályozáshoz?

A Mabisz a TKM önszabályozáshoz csatlakozó biztosítótársaságokról nyilvántartást vezet, azt folyamatosan karbantartja, annak aktualizált változatát a honlapján közzéteszi, beleértve az esetleges szankció tényét is.

Mi történik azokkal a biztosítókkal, akik nem tartják be az önszabályozást?

A csatlakozást követően a szabályzatban rögzítettek kötelező érvényűek a csatlakozó biztosítók számára. Amennyiben az éves auditálás és/vagy az eseti ellenőrzés során bebizonyosodik, hogy valamely Biztosító a valóságtól eltérő adatokat közöl, vagy egyéb módon nem tesz eleget a jelen szabályzatban foglaltaknak, az Életbiztosítási tagozat az érintett Biztosító bevonásával megtárgyalja a kérdést, szükség esetén vizsgálóbizottságot felállítva. Ha tagozati szinten nem sikerül a kérdést megnyugtató módon rendezni, akkor a döntés átkerül az Ügyvezető Elnökség hatáskörébe. Abban az esetben, ha az Ügyvezető Elnökség is megalapozottnak tartja a szabálysértés tényét, a Szövetség főtítkára írásban felszólítja a mulasztó Biztosítót a jelen szabályzatban rögzített kötelezettségek betartására, aminek 15 napon belül az érintett társaságnak eleget kell tennie, ennek elmulasztása esetén a Mabisz jogosult a TKM-sértéssel kapcsolatos tény a honlapján hangsúlyozott módon nyilvánosságra hozni, illetőleg a TKM-nyilvántartási listáról az érintett társaságot törölni. A Mabisz Főtítkára ezzel párhuzamosan köteles írásban tájékoztatni a PSZÁF-ot a szabályszegés tényéről, és a kapcsolódó szövetségi intézkedésről.

Ki ellenőrzi a TKM-számításokat és a Charta betartását?

A Biztosítótársaságok által végzett TKM-számításokat a Szövetség által megbízott független aktuárius szakértő évente egyszer auditálja. A jelentés elkészítésének határideje minden év május 31. Az ellenőrzéshez szükséges adatokat a biztosítók kötelesek a Szövetség rendelkezésére bocsátani.

Kiválasztásra került-e már az auditálást végző független aktuárius szakértő?

A TKM Szabályzat jelenleg még egyeztetési fázisban van a PSZÁF-fal és a GVH-val, illetőleg ennek befejeztével az ÜE végleges jóváhagyására vár. A folyamat lezárultával (tervek szerint az ÜE november 9- i ülésén) válik a dokumentum véglegessé és hivatalossá, aminek alapján megkezdődhet a független aktuárius szakértő kiválasztása. Remélhetőleg erről a tervezett november 24-i sajtótájékoztatón már konkrétum is elmondható.

Mi a TKM Bizottság és kikből áll?

A TKM Bizottság a MABISZ Életbiztosítási tagozatán belül kerül megalakításra, abba a tagbiztosítók delegálnak szakembereket. A TKM Bizottság egy külön dokumentumban rögzített ügyrend alapján végzi működését. A testület feladata a felmerülő módszertani kérdések megválaszolása, együttműködés az auditálási folyamatban a független szakértővel, illetőleg szükség esetén javaslattétel a Szabályzat módosítására.

VII. Határidőkre vonatkozó kérdések:

Új termékeknél mikortól kell publikálni a TKM-et?

Új termék bevezetése esetén a TKM értékeket a termék bevezetésével egy időben fel kell tüntetni a Szövetség és a Biztosító honlapján, illetőleg az ügyfél részére átadott ügyféltájékoztató részeként átadott dokumentumban.

Mikortól kötelesek megjelentetni a biztosítók a TKM-eket és hogyan?

A szabályozásban résztvevő biztosítótársaságok az érintett termékcsoportra kiszámított TKM értékeket első ízben 2010. január 4-én jelentetik meg a Szövetség, illetőleg a Biztosítók Internetes honlapjain. A típuspéldában használt átlagdíjak a Szabályzatnak megfelelően rendszeresen aktualizálásra kerülnek, első ízben, 2011 februárjában. Az ügyfelek részére átadott dokumentumokban a társaságoknak legkésőbb 2010. július 1-ig kell szerepeltetniük a vonatkozó TKM értékeket.